

4. September 2024

UKA24/93

I medfør af § 36 i Forretningsorden for Inatsisartut fremsætter jeg følgende forslag til forespørgselsdebat:

Forslag til forespørgselsdebat om hvordan vi kan styrke samarbejdet mellem de offentlige instanser og frivillige organisationer

(Forslagsstillere: Medlemmer af Inatsisartut, Aqqalu C. Jerimiassen, Atassut, og Najaaraq Møller, Siumut)

Der er i stigende grad en opfattelse af, at de offentlige instanser bør styrkes for at optimere samfundets funktion. Dette påvirker samfundet negativt ved at skabe situationer med begrænsede muligheder, manglende opfyldelse af mål samt udfordringer i kommunikationen.

Strukturen kan inddeles i fire centrale elementer: Selvstyrets departementer, kommuner, organisationer og foreninger, herunder fagforeninger.

Eksempler på områder, hvor der er behov for strukturel styrkelse, omfatter:

Selvstyrets departementer:

Efter hvert valg ændres sammensætningen af Naalakkersuisut og deres respektive departementer. Budgetbegrænsninger forhindrer ofte departementerne i at øge antallet af embedsmænd, selvom arbejdsbyrden er stigende. Den nuværende mangel på administrativ kapacitet resulterer i forsinkelser og tabte udviklingsmuligheder, hvilket til tider fører til tilbageskridt.

Kommunernes struktur:

Kommunesammenlægningen har medført en følelse af marginalisering blandt indbyggere i yderområderne, der oplever, at de bliver overset og ikke prioriteres i udviklingen. Denne struktur har derfor ikke bidraget til en styrkelse af samfundet, men snarere til en svækkelse af relationen mellem kommunerne og borgerne.

Organisationer og foreninger:

I 1980'erne spillede organisationer og foreninger en central rolle som samlingspunkter i samfundet, men interessen for disse er aftaget markant siden 1990'erne. I modsætning hertil har vores nabolande, Island og Færøerne, stærke organisationer, som deltager aktivt i forskellige sektorer og udøver betydelig indflydelse. Mange opgaver, som i Grønland varetages af det offentlige, udføres i disse lande af organisationer.

FN's 2030-mål lægger også vægt på stærke institutioner, og det er afgørende, at de enkelte sektorer i Grønland opstiller egne mål for at bidrage til denne globale vision. Det er dog tydeligt, at vi står over for udfordringer, da interessen for at deltage i foreninger og organisationer er faldet markant. Hvordan kan vi genoplive denne deltagelse og styrke institutionerne i Grønland?

Et stærkt samfund stræber efter kontinuerlige fremskridt, og vi er overbeviste om, at en strukturel styrkelse kan bidrage til at igangsætte denne udvikling. I mange lande er organisationerne så stærke, at selv betydelige begivenheder, som forsyningskriser forårsaget af strejker, accepteres af borgerne, fordi de

støtter deres rettigheder. Hvordan kan vi i Grønland skabe lignende engagement og deltagelse i samfundets strukturer?